

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

هزینه‌های سلامت در خانوارهای ایرانی (سال ۱۳۹۶)

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

دسیرخانه دیدهبانی سلامت

حق معنوی این اثر متعلق به مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی مؤسسه فعالیت بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به کارگیری ظرفیت‌های دانشی بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ و با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت؛ مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات پردازد؛ از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شود و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

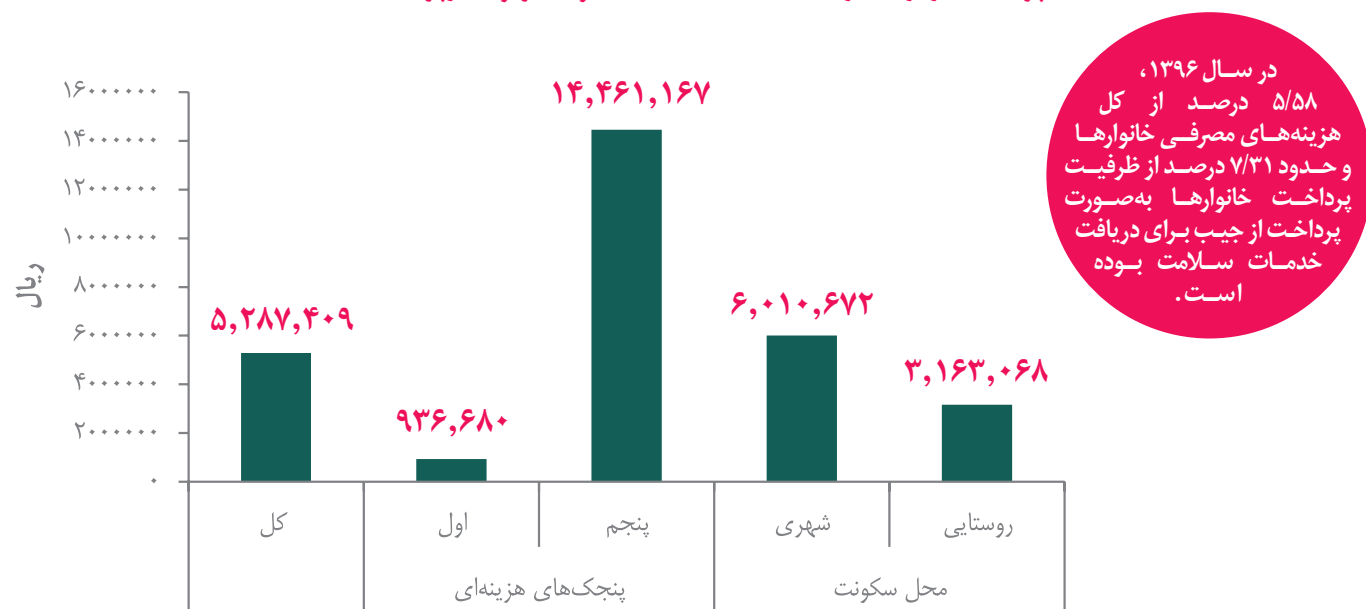
تهران، بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی، خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، جمهوری اسلامی ایران

nihr.tums.ac.ir

متوسط سرانه پرداخت‌های مستقیم از جیب (فرد) بر اساس قیمت‌های جاری سال ۱۳۹۶

پرداخت در ازای دریافت خدمات سلامت بدون هرگونه بازپرداخت بیمه‌ای

در سال ۱۳۹۶، ۵/۵۸ درصد از کل هزینه‌های مصرفی خانوارها و حدود ۷/۳۱ درصد از ظرفیت پرداخت خانوارها به صورت پرداخت از جیب برای دریافت خدمات سلامت بوده است.

شاخص هزینه‌های فقرزای سلامت

روش سازمان جهانی بهداشت (درصد)	کل
۰/۵۳	کل
۰/۲۰	شهری
۱/۴۹	روستایی
۲/۲۸	پنجک اول
۰/۰۰	پنجک پنجم

شاخص هزینه‌های کمرشکن سلامت

۴۰ درصد ظرفیت پرداخت خانوار	۲۵ درصد کل هزینه‌های مصرفی
۲/۱۱	۳/۷۶
۲۵ درصد کل هزینه‌های مصرفی	
پنجک اول	پنجک پنجم
۱/۴۳	۶/۸۷

نتیجه گیری

- در سال ۱۳۹۶، پرداخت از جیب در جمعیت‌های پنجک پنجم ۱۵/۴۳ برابر جمعیت‌های پنجک اول و در جمعیت‌های شهری ۱/۹۱ برابر جمعیت‌های روستایی بوده است؛ لذا رخداد هزینه‌های کمرشکن سلامت بیشتر در پنجک پنجم اتفاق افتاده است.
- به دلیل آن که هزینه‌های مصرفی در جمعیت‌های فقیر به خط فقر بسیار نزدیک است، کمترین پرداخت مستقیم از جیب از سوی این جمعیت‌ها برای آن‌ها می‌تواند فقرزا باشد؛ لذا رخداد هزینه‌های فقرزای سلامت در جمعیت‌های فقیر ایران اتفاق افتاده است.
- داروها با احتساب ۲۹/۵۷ درصد، بیشترین سهم از پرداخت‌های مستقیم از جیب را دارا بوده‌اند.

در گزاره برگ شماره ۳ سری ۱، هزینه‌های سلامت در سال ۱۳۹۵ بر اساس قیمت‌های ثابت (با احتساب سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه) ارائه شده است.

هزینه‌های سلامت در خانوارهای ایرانی (سال ۱۳۹۶)

پیام اصلی

در این گزاره برگ پرداخت‌های مستقیم از جیب برای دریافت خدمات سلامت و مهمترین شاخص‌های هزینه‌ای حوزه سلامت بررسی شده است.

۵,۲۸۷,۴۰۹ ریال

متوسط سرانه پرداخت مستقیم از جیب در جمعیت ایرانی (فرد)

۵/۵۸ درصد

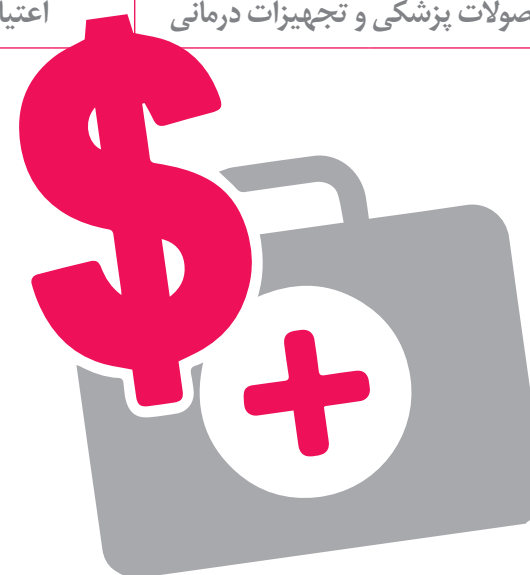
سهم هزینه‌های سلامت از کل هزینه‌های مصرفی خانوار

شاخص‌های هزینه‌های کمرشکن و فقرزای سلامت

- با صرف بیش از ۴۰ درصد از ظرفیت پرداخت و بیش از ۲۵ درصد از کل هزینه‌های مصرفی برای سلامت، نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های کمرشکن سلامت به ترتیب در حدود ۲/۱۱ و ۳/۷۶ درصد بوده است؛
- طبق روش سازمان جهانی بهداشت، نسبت جمعیت مواجه شده با هزینه‌های فقرزای سلامت ۰/۵۳ درصد بوده است.

سهم پرداخت مستقیم از جیب برای دریافت انواع خدمات سلامت از کل پرداخت مستقیم از جیب (درصد)

۱۶/۷۰	۱۷/۳۳	۲۰/۰۹	۲۹/۵۷
پاراکلینیک	دندان پزشکی	بستری	دارو
۰/۲۵	۳/۴۹	۱۲/۵۷	
اعتیاد	محصولات پزشکی و تجهیزات درمانی	سرپایی	

معرفی گزاره برگ

نوشتار تک برگ برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

پیرو درخواست دفاتر مختلف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیرامون اطلاعات مربوط به هزینه‌های سلامت تدوین شده است.

شامل چه مواردی است؟

- اطلاعات منتج از داده‌های پیمایش هزینه - درآمد خانوار در سال ۱۳۹۶ است؛
- شامل هزینه‌های جاری سلامت در سال ۱۳۹۶ است.

شامل چه مواردی نیست؟

- شامل هزینه‌های سلامت براساس قیمت‌های ثابت نیست؛
- شامل هزینه‌ها و شاخص‌های حوزه سلامت در سال‌های قبل و بعد از ۱۳۹۶ نیست.

فهرست گزاره برگ شامل چه مواردی است؟

- سهم پرداخت مستقیم از جیب برای دریافت انواع خدمات سلامت از کل پرداخت مستقیم از جیب؛
- متوسط سرانه پرداخت‌های مستقیم از جیب (هزینه‌های جاری)؛
- شاخص‌های هزینه‌های کمرشکن و فقرزای سلامت.

